

Nr 160.

Av herr **Jansson** i Edsbäcken, *angående tullen å orostat kaffe.*

I den finansplan, som åtföljer statsverkspropositionen till årets riksdag, framhåller finansministern, att det ekonomiska läget och statsfinanserna i vårt land medgiva en minskning av skattetrycket. I detta syfte föreslår departementschefen, att inkomst- och förmögenhetsskatten skall utgå efter procenttalet 160 i stället för nu gällande 170 procent å grundbeloppet. Därjämte föreslås, att tullsatsen å kaffe skall sänkas från nuvarande 50 öre pr kg. till 30 öre och sockerskatten minskas från 14 öre pr kg. till 10 öre.

Denna fördelning av minskningen mellan de direkta och de indirekta skatterna anser jag lämplig och väl avvägd. Däremot torde förslaget i vad det avser sänkning av de nyssnämnda konsumtionsskatterna vara i behov av en omjustering. Såsom finansministern framhåller kunna skäl anföras för att låta hela sänkningen om 15 å 16 mill. kr. komma enbart sockret till godo. Härför talar bl. a. att under normala förhållanden vårt konsumtionsbehov av socker kan tillgodoses genom inhemsk produktion. I den mån ett förbilligande av sockret medför ökad konsumtion, kommer alltså denna ökning landets näringsliv till godo. Vidare torde behöva erinras om, att sockret är tull- och skattebelagt med omkring 40 % av nu gällande fabrikspris, om man utgår ifrån att nu gällande tullsats å 10 öre fördyrar varan med samma belopp. Att ett oundgängligt födoämne är så högt beskattat kan ej anses vara rimligt och en ytterligare sänkning av sockerskatten utöver vad finansministern föreslår måste anses befogad, då statsfinanserna synas medgiva sådant.

Vad här anförts rörande socker, kan ej tillämpas på kaffe. Det utgör en av våra största importartiklar och gör oss årligen betalningsskyldiga till utlandet med mycket stora belopp. Kaffet är ej heller för folknärningen av tillnärmelsevis samma värde och betydelse som sockret, även om det förstnämnda numera ingår som en ofrånkomlig del i varje hushåll och mest förbrukas av de små inkomsttagarna. Skulle därför ett jämförelsevis högt kaffepris minska konsumtionen eller åtminstone förhindra en alltför stark ökning av densamma, måste detta anses vara både från nationalekonomisk och folkhälsosynpunkt önskvärt. Slutligen bör påpekas, att en sänkning av sockerskatten omedelbart kommer konsumenterna till godo, så snart densamma trätt i kraft. Man kan knappast göra gällande, att detsamma blir förhållandet beträffande en tullsänkning på kaffet.

Orsaken till att jag här icke föreslår, att hela minskningen av konsumtions-skatterna må komma sockret till godo, är den att den nuvarande höga tullsatsen å kaffe tillkom under ett finansiellt nödläge. Därvid uttalades också från många håll behovet av en revidering av kaffetullen så snart förhållandena det medgäve. Tiden därför synes nu vara inne. Därför talar jämväl den omständigheten, att kaffepriserna på världsmarknaden under sista åren avsevärt stegrats och alltjämt visa tendens att ytterligare stiga. En sänkning av tullen kommer därför att förhindra en ytterligare prisstegring eller i bästa fall något förbilliga denna vara. Man har ingen anledning att hoppas, att ifrågavarande förbrukningsartikel under överskådlig framtid kommer att sjunka till det prisläge, som var rådande vid tiden för beslutet av förhöjningen år 1922.

Vid ett övervägande av frågan om en annan fördelning av den föreslagna sänkningen torde beaktas, att en minskning av sockerskatten med ytterligare 1 öre medför en minskad inkomst för statskassan av 1,750,000 kr., under det att en ökad tullsats å kaffe med 5 öre, utöver vad finansministern föreslår, innebär en ökning av tulluppbörden med i runt tal 2 milj. kr. Om man därför, såsom jag här nedan föreslår, sänker sockerskatten från nuvarande 14 öre till 8 öre eller med tillsammans 6 öre utjämnas denna inkomstminskning genom bibehållandet av en tullsats å kaffe av 40 öre pr kg. Genom den av mig föreslagna förändringen uppstår ett överskott på omkring en halv milj. kr. till förmån för statskassan.

Under åberopande av ovanstående hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta att tullen å orostat kaffe skall bestämmas till 40 öre pr kg.

Tillika anhålles, att utskottet måtte föreslå den ändring i tulltaxan, som kan bliva en följd av ett bifall till denna min hemställan.

Stockholm den 22 januari 1926.

Carl Jansson
i Edsbäcken.